

Jamníčan

Príhovor starostky obce

Vážení spoluobčania,

rada by som sa s Vami podelila o niekoľko dôležitých informácií o fungovaní nášho obecného úradu za prvý polrok roku 2024. Tento polrok bol pre našu obec obdobím intenzívnej práce a úsilia zameraného na rozvoj a skvalitnenie života v našej komunite.

S potešením môžem oznámiť, že sme v tomto období podali viacero projektov na získanie finančných prostriedkov z externých zdrojov. Vďaka našej vytrvavej práci a dôslednej príprave boli niektoré z týchto projektov úspešne schválené. Výsledkom je, že obec bude môcť aj tento rok zveľadiť niektoré obecné priestory. Okrem toho sa rozšíri knižničný fond, čo prispeje k ešte lepšiemu prístupu k vzdelaniu a kultúre pre Vás, našich občanov.

Jedným z ďalších významných úspechov je začatie rekonštrukcie čistiarnie odpadových vôd v našej obci, ktorá bude slúžiť nielen pre novovznikajúcu IBV s názvom Jamnícká vyhládka, ale aj na skvalitnenie životného prostredia v celej obci. Inštaláciou novej technológie v čistiarni prispievame k ochrane našich prírodných zdrojov a udržateľnému rozvoju. Táto rekonštrukcia bude financovaná z dotácie Environmentálneho fondu. Okrem toho sme skompletizovali

obecný archív, čo znamená, že sme úspešne zdokumentovali a usporiadali všetky dôležité obecné materiály a spisy. Táto práca je kľúčová pre transparentnosť a efektívnu správu našej obce do budúcnosti.

Aj napriek komplikovanej finančnej situácii sa nám podarilo splatiť komerčný úver, čo nám umožnilo výrazne znížiť zadlženosť obce. Táto skutočnosť nám dáva väčšiu finančnú slobodu a možnosť plánovať ďalšie investície do rozvoja našej obce.

Tento rok sme taktiež doplnili detské ihrisko v športovom areáli o niekoľko nových hracích prvkov pre deti. Nainštalovali sme aj posilňovacie zariadenia na cvičenie a zlepšenie mobility kĺbov, čo, dúfame, opäť zatriaktívni naše športovisko a pritiahne k športovým aktivitám všetky vekové kategórie a tým aj my svojim kúskom prispejeme k zlepšeniu životného štýlu našich občanov.

Hneď na jar sme sa pustili do rekonštrukcie telocvične, pretože koncom minulého roka sa tam objavila drevokazná huba. Bolo potrebné sanovať celý priestor telocvične, odstrániť obklady a podlahy. Vďaka mnohým dobrovoľníkom z našej obce, členom športového klubu, ale aj priateľom z iných obcí, sa nám darí postupne obnoviť telocvičňu a vykurovanie v nej, za čo všetkým patrí obrovská vďaka.

Rada by som poďakovala aj všetkým občanom, ktorí aktívne prispeli k jarnému upratovaniu v obci, ako aj tým, ktorí sa celoročne starajú o verejné priestranstvá. Vaša starostlivosť, najmä počas letných mesiacov, keď sa zodpovedne staráte o kosenie pred svojimi nehnuteľnosťami, výrazne prispieva k udržaniu čistoty, poriadku a príjemného prostredia v našej obci.

Pohľad na Kriváň od nášho cintorína

Po dlhom a náročnom období rokovaní a získavania všetkých potrebných povolení sa nám začiatkom leta, vďaka spoločnosti FIBRIS, podarilo zrealizovať prvú fázu výstavby rýchlostného internetu optickej siete. Toto je len začiatok, v nasledujúcich etapách budeme pokračovať tak, aby sme nakoniec pokryli celé územie našej obce.

Ďalej pokračujeme v majetkovoprávnom vysporiadaní pozemkov pod obecnými nehnuteľnosťami, verejnoprospešnými stavbami, cestami a verejnými priestranstvami. Tento proces, vzhľadom na komplikovanosť legislatívy pre obce, znamená veľa minútého času a finančných prostriedkov. S ohľadom na budúci rozvoj obce je však nevyhnutnosťou, aby obec mala majetkovoprávne vysporiadané svoje nehnuteľnosti, cesty a priestranstvá. Iba tak budeme môcť efektívne čerpať prostriedky z rôznych štrukturálnych fondov a pokračovať v rozvoji našej obce.

Som veľmi rada, že sme sa v tomto období mohli stretnúť aj na viacerých obecných akciách, ktoré sú dôležitou súčasťou našej komunity. Pokračovali sme v tradícii fašiangov, kde sme si spoločne užili výbornú atmosféru. Na podujatí s názvom Jamnický kotlík súťažiaci uvarili vynikajúci guláš, ktorý sa stretol s veľkým úspechom. Členovia dobrovoľného hasičského zboru postavili tradičný máj, čo je vždy krásny moment pripomínajúci naše kultúrne dedičstvo. Tiež sme si zašportovali a zabavili sa s deťmi počas Dňa detí, ktorý bol tento rok obohatený o prítomnosť príslušníkov armády. Tí nám pripravili ukážku vojenského zásahu

spolu s vrtuľníkom, a návštevníci si mohli prezrieť a dokonca vyskúšať vojenskú techniku.

Zúčastnili sme sa rôznych aktivít a podujatí v iných obciach a organizáciách, kde sme mali možnosť spoznať množstvo ľudí, ochutnať miestne špeciality, vymeniť si skúsenosti a prezentovať našu obec. Taktiež dobré vzťahy s našou družobnou obcou na Spiši sú pre nás veľmi dôležité a teší nás, že sme aj tento rok mohli spolu zažiť takúto príjemnú chvíľu na Jamnickom lete, odkiaľ sme si odniesli krásne zážitky. Spolupráca a priateľstvo medzi našimi obcami sú pre nás cenné a veríme, že ich budeme naďalej rozvíjať.

Veľmi nás tešia aj úspechy našich občanov, ktorí nás reprezentujú doma i v zahraničí na rôznych podujatiach a sme radi, že robia dobré meno Jamníku, ktorého názov rezonuje vďaka nim vo viacerých kútoch sveta.

Na záver sa chcem poďakovať všetkým, ktorí sa aktívne podieľali na akýchkoľvek činnostiach v obci a prispeli k spomínaným úspechom obce, a to nielen členom obecného úradu, poslancom obecného zastupiteľstva, ale aj Vám, občanom, za Vašu podporu a spoluprácu. Verím, že len spoločným úsilím môžeme pokračovať v práci na zlepšovaní nášho spoločného priestoru a zvyšovaní kvality života v našej obci.

Ďakujem Vám za dôveru a teším sa na ďalšie úspešné obdobie, ktoré je pred nami.

S úctou

Ing. Alena Vlčková, starostka obce

VOLEBNÝ ROK 2024

Rok 2024 bol na Slovensku plný volebných udalostí, ktoré priniesli dôležité zmeny. Predseda NR SR svojím rozhodnutím č. 1/2024 Z. z. zo dňa 8. januára 2024 vyhlásil voľby prezidenta Slovenskej republiky. Deň konania volieb určil na sobotu 23. marca 2024.

V obci sa z 385 zapísaných voličov volieb zúčastnilo 203 voličov, ktorí odovzdali 202 platných hlasov.

Ani jeden z kandidátov na prezidenta Slovenskej republiky nezískal nadpolovičnú väčšinu platných hlasov oprávnených voličov. Do druhého kola volieb postúpili Ivan Korčok a Peter Pellegrini.

◄	Meno	Priezvisko	◄	Počet platných hlasov	◄	Podiel platných hlasov z oprávnených voličov v %	◄	Podiel platných hlasov v %	◄
1	Andrej	Danko		1 905		0,04		0,08	
2	Patrik	Dubovský		16 107		0,36		0,71	
3	Krisztián	Forró		65 588		1,50		2,90	
4	Štefan	Harabin		264 579		6,06		11,73	
5	Ivan	Korčok		958 393		21,96		42,51	
6	Marian	Kotleba		12 771		0,29		0,56	
7	Ján	Kubiš		45 957		1,05		2,03	
8	Igor	Matovič		49 201		1,12		2,18	
9	Milan	Náhlik		3 111		0,07		0,13	
10	Peter	Pellegrini		834 718		19,12		37,02	
11	Róbert	Švec		1 876		0,04		0,08	

Ivan Korčok | 42,51 %

Peter Pellegrini | 37,02 %

Štefan Harabin | 11,73 %

Krisztián Forró | 2,90 %

Igor Matovič | 2,18 %

Ján Kubiš | 2,03 %

Patrik Dubovský | 0,71 %

Marian Kotleba | 0,56 %

Milan Náhlik | 0,13 %

Andrej Danko | 0,08 %

Róbert Švec | 0,08 %

Peter Pellegrini | 53,12 %

Ivan Korčok | 46,87 %

Zdroj: Štatistický úrad SR

Poradie na hlasovacom lístku	Meno	Priezvisko	Počet platných hlasov	Podiel platných hlasov v %
1	Ivan	Korčok	1 243 709	46,87
2	Peter	Pellegrini	1 409 255	53,12

V našej obci zabezpečovala dohľad nad priebehom volieb volebná komisia pozostávajúca zo šiestich členov. Predseda NR SR svojím rozhodnutím č. 12/2024 Z. z. zo dňa 9. februára 2024 vyhlásil voľby do Európskeho parlamentu. Deň konania volieb určil na sobotu 8. júna 2024. V obci sa z 383 zapísaných voličov volieb zúčastnilo 130 voličov, ktorí odovzdali 127 platných hlasov. Nad 5 % hlasov po celoštátnom sčítaní nakoniec získali poslanci subjektov: PS, SMER-SD, REPUBLIKA, HLAS-SD a KDH.

Počet platných hlasov odovzdaných pre každú politickú stranu, politické hnutie alebo koalíciu:		
Slovenský PATRIOT	č. 1	1
MySlovensko	č. 2	1
Demokrati	č. 3	5
Magyar Szövetség - Maďarská aliancia	č. 4	1
SDKÚ - DS - Slovenská demokratická a kresťanská únia - Demokratická strana	č. 5	-
Spájame Občanov Slovenska - SOSK	č. 6	-
Pirátska strana - Slovensko	č. 7	-
SPOLOČNE OBČANIA SLOVENSKA	č. 8	-
Socialisti.sk	č. 9	-
Slovenská národná strana	č. 10	2
REPUBLIKA	č. 11	27
Slovenská ľudová strana Andreja Hlinku	č. 12	-
SRDCE vlastenci a dôchodcovia - SLOVENSKÁ NÁRODNÁ JEDNOTA	č. 13	-
Kotlebovci - Ľudová strana Naše Slovensko	č. 14	-
ZDRAVÝ ROZUM	č. 15	1
Komunistická strana Slovenska	č. 16	-
Kresťanská únia	č. 17	1
SMER - sociálna demokracia	č. 18	20
Kresťanskodemokratické hnutie	č. 19	5
Sloboda a Solidarita	č. 20	11
Progresívne Slovensko	č. 21	39
SLOVENSKO, ZA ĽUDÍ	č. 22	2
HLAS - sociálna demokracia	č. 23	11
Volt Slovensko	č. 24	-

VÝROČNÝ 36. SNEM ZDRUŽENIA MIEST A OBCÍ SLOVENSKA

Zástupcovia členských miest a obcí Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS) sa stretli na výročnom sneme v priestoroch Incheba Expo Bratislava 26. mája 2024. Výročný snem, v poradí už 36., sa niesol v duchu motta „Mestá a obce spoločne za rozvoj Slovenska“.

Snem otvoril predseda ZMOS Jozef Božík, ktorý predniesol správu o činnosti združenia a zhodnotil jeho aktuálne fungovanie. Vo svojom prejave poukázal na dosiahnuté úspechy a načrtnol výzvy, ktorým budú mestá a obce čeliť v nadchádzajúcom období.

Starostovia a primátori zastupujúci Združenie miest a obcí Liptova na 36. výročnom sneme ZMOS

Na sneme vystúpili aj predstavitelia vlády a ministerstiev, ktorí sa vyjadrili k dôležitosti spolupráce medzi samosprávami a štátom. Medzi prítomnými hosťami boli aj významní domáci a zahraniční experti, ktorí prispeli do diskusie o budúcom smerovaní slovenských miest a obcí.

Viac ako tisíc delegátov z 62 regionálnych združení zhodnotilo ročné plnenie jedenástich strategických priorít združení. Diskutovali o potrebách samospráv a požiadavkách jednotlivých území, pričom sa sústredili na možné dopady početných legislatívnych zmien na chod miestnych samospráv. Účastníci konzultovali možnosti čerpania externých zdrojov prostredníctvom aktuálne vyhlásených výziev.

Dôležitou súčasťou programu bol aj harmonogram na vyhlasovanie výziev do konca tohto roka, ktorý umožní samosprávam lepšie plánovať svoje projekty a čerpať dostupné zdroje efektívne. Výročný snem ZMOS potvrdil, že spolupráca a koordinácia medzi mestami a obcami sú kľúčové pre úspešný rozvoj Slovenska. Delegáti odchádzali s novými poznatkami a odhodlaním prispieť k pozitívnym zmenám vo svojich komunitách.

A. V.

DOKONČENIE USPORIADANIA OBCENÉHO ARCHÍVU – KROK K UCHOVANIU DOKUMENTÁCIE OBCE

Tento rok sa obci podarilo úspešne dokončiť rozsiahly projekt archívnej činnosti, ktorý znamená významný posun v správe miestnej dokumentácie. Po starostlivom pretriedení dokumentov, ktoré boli doposiaľ umiestnené na rôznych miestach, sa podarilo usporiadať ešte všetky zostávajúce dokumenty, čo umožnilo konečné dokončenie usporiadania registratúrneho strediska (archívu) našej obce a jeho umiestnenie na jednom mieste.

Dokumenty boli systematicky roztriedené podľa registratúrnych znakov a lehôt, čo zabezpečuje prehľadnosť a ľahkú prístupnosť pre všetkých, ktorí budú s uloženými záznamami pracovať. Vďaka tomu bude vyhľadávanie potrebných spisov oveľa efektívnejšie a rýchlejšie. Tento krok predstavuje nielen zjednodušenie práce, ale aj záruku, že dôležité dokumenty budú vždy dostupné v správnom čase a na správnom mieste. Aby bola práca s archívom ešte efektívnejšia, bola vytvorená špeciálna tabuľka, ktorá umožňuje rýchlejšie vyhľadávanie spisov v našom novom archíve. Táto tabuľka obsahuje dôležité údaje, ako sú názvy spisov, dátumy, evidenčné čísla a iné relevantné informácie, ktoré uľahčujú identifikáciu a prístup k dokumentom. Dokončenie registratúry (archívu) predstavuje významný prínos pre obec a jej obyvateľov. Umožňuje nielen lepšiu správu obecných dokumentov, ale aj rýchly prístup k dôležitým informáciám.

Týmto projektom sme položili základy pre efektívnejšiu správu dokumentov a lepšie zachovanie histórie našej obce. Ďakujeme spoločnosti Archív TATRY, že nám pomohla zmodernizovať a sprehľadniť našu pamäťovú bunku – obecnú registratúrne stredisko, ktoré všetci voláme zjednodušene obecný archív.

A. V.

DOPLNENIE HRACÍCH PRVKOV V ŠPORTOVOM AREÁLI

Aj tento rok sme úspešne pokračovali vo vylepšovaní nášho športového areálu. V súlade s dlhodobým plánom postupného dopĺňania športových a detských prvkov sme pridali niekoľko novinek, ktoré určite potešia návštevníkov všetkých vekových kategórií. Pre najmenších pribudol nový kolotoč a exteriérový hrací stolík s obľúbenou hrou „Človeče, nehnevaj sa“. Staršie deti a tínedžeri sa môžu tešiť na nový basketbalový kôš, ktorý rozširuje možnosti športového vyžitia v areáli. V budúcnosti plánujeme zlepšiť kvalitu betónového povrchu, aby si basketbalisti mohli užívať hru naplno a bez obmedzení. Pre dospelých a seniorov sme osadili nové posilňovacie stroje, ktoré podporujú mobilitu kĺbov a umožňujú cvičenie s vlastnou váhou. Veríme, že tieto stroje budú prínosom pre zdravie a vitalitu našich návštevníkov. Na zlepšenie komfortu pre všetkých cyklistov bol v areáli inštalovaný nový stojan na bicykle, kde môžu bezpečne zaparkovať svoje dvojkoľosové dopravné prostriedky, zatiaľ čo si budú užívať športové aktivity. Teší nás, že sa naša športová komunita stále rozrastá a že náš areál je čoraz rušnejší. Sme radi, že môžeme prispievať k aktívnemu a zdravému životnému štýlu v našej obci a veríme, že nové prvky prinesú radosť a úžitok všetkým návštevníkom.

A. V.

KNIŽNICA A KOMUNITNÉ CENTRUM

ÚSPEŠNÁ DOTÁCIA OD ŽILINSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

Sme veľmi radi, že aj tento rok sme mali možnosť uchádzať sa o dotačnú podporu, ktorú ponúka Žilinský samosprávny kraj (ŽSK) na zlepšenie podmienok pre rozvoj komu-

nít. V našej obci je knižnica a komunitné centrum miestom, kde sa stretávajú rôzne generácie, organizujú sa kultúrne a vzdelávacie aktivity, a kde sa pravidelne konajú stretnutia rodín s deťmi a členov klubu žien. Preto sme sa rozhodli využiť túto príležitosť a podali sme žiadosť o dotáciu na projekt, ktorý by nám pomohol ešte viac skvalitniť naše služby a priestory. Naš projekt bol úspešne schválený a získal podporu zo strany ŽSK. Táto finančná podpora nám umožnila realizovať dôležité zmeny, konkrétne sme získali dotáciu vo výške 2000 eur, ku ktorej sme pridali vlastné prostriedky vo výške minimálne 5 % z poskytnutej sumy, čo predstavuje 100 eur. Táto investícia bola pre nás veľmi významná a pomohla nám zrealizovať projekt, ktorý zahŕňal rekonštrukciu a vybavenie kuchyne, ako aj zakúpenie nových dverí. Rekonštrukcia kuchyne bola pre nás jednou z hlavných priorít, pretože tento priestor chceme využívať pri rôznych podujatiach, či už ide o besedy, prednášky, alebo stretnutia s občanmi. Nové vybavenie nám umožní lepšie slúžiť návštevníkom a zabezpečiť, aby každý, kto k nám zavíta, mal príjemné a pohodlné prostredie. Nové dvere zase prispeli k zvýšeniu bezpečnosti a estetického vzhľadu našich priestorov, čo ocenia najmä naši pravidelní návštevníci. Získaná dotácia nám nielenže pomohla zlepšiť materiálne podmienky nášho centra, ale aj posilniť ducha našej komunity. Tieto zmeny vytvárajú predpoklad pre ďalší rozvoj aktivít a podujatí, ktoré organizujeme pre všetky vekové kategórie.

Veríme, že aj týmto zlepšením priestorov sme urobili ďalší významný krok k tomu, aby sa naša knižnica a komunitné centrum stali miestom, kde sa ľudia budú cítiť príjemne, a kde budú radi tráviť svoj čas. Chceme touto cestou úprimne poďakovať Žilinskému samosprávnemu kraju za poskytnutú finančnú podporu. Vďaka nej môžeme aj naďalej pracovať na zlepšovaní podmienok pre našu komunitu a poskytovať kvalitné služby všetkým, ktorí k nám prichádzajú. Tešíme sa na ďalšie projekty a veríme, že aj v budúcnosti budeme mať možnosť spolupracovať na iniciatívach, ktoré prispievajú našim občanom.

A. V.

NAŠA KNIŽNICA SA STALA ČLENOM SLOVENSKEJ ASOCIÁCIE KNIŽNÍC

S potešením oznamujeme, že naša knižnica sa nedávno stala hrdým členom Slovenskej asociácie knižníc. Toto významné členstvo nám umožňuje využívať rôzne formy podpory, ktoré prispievajú k rozvoju našich služieb a programov pre verejnosť. V rámci tejto spolupráce sme získali aj podporu od spoločnosti Albi, ktorá nám prostredníctvom Slovenskej asociácie knižníc venovala moderné interaktívne knihy s názvom „Kúzelné čítanie“. Tento unikátny vzdelávací koncept umožňuje deťom získať nové vedomosti zábavným a pútavým spôsobom. Prostredníctvom interaktívnych hier a príbehov si deti môžu rozširovať svoje obzory, rozvíjať čitateľské zručnosti a prehlbovať záujem o poznávanie sveta. Veríme, že tieto knihy budú pre našich najmladších čitateľov zdrojom inšpirácie a radosti z čítania, a že prispedia k rozvoju ich lásky k vzdelávaniu.

DAR OD SPOLOČNOSTI IKEA INDUSTRY SLOVAKIA JASNÁ S. R. O.

Naša obec získala od švédskej spoločnosti IKEA Industry Slovakia Jasná s. r. o., prevádzka Liptovský Mikuláš, významný dar v podobe dvoch pohoviek a rozkladacieho stolíka, ktoré budú využité v našej spoločenskej miestnosti v knižnici. Tento nábytok bude slúžiť nielen rodinám s deťmi počas stretnutí v knižnici, ale aj seniorom a ženám z Klubu žien pri rôznych komunitných aktivitách. Sme veľmi vďační, že aj v dnešnej dobe, keď sa často kladie dôraz na zisk a produktivitu, existujú firmy, ktoré podporujú miestne komunity a ich sociálne hodnoty. Spoločnosť IKEA sa stala skutočnou inšpiráciou, pretože na prvom mieste kladie človeka a zdravé fungovanie komunity, čo je základom pre dlhodobý rozvoj a prosperitu spoločnosti. Ďakujeme spoločnosti IKEA Industry Slovakia Jasná s. r. o. za ich podporu a prínos k rastu našej obce.

A. V.

REKONŠTRUKCIA A INTENZIFIKÁCIA ČOV – INVESTÍCIA DO ČISTEJŠIEHO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

V júli tohto roku sme odovzdali stavenisko víťazovi verejného obstarávania, firme COMBIN Banská Štiavnica s.r.o., ktorá začala intenzívne pracovať na rekonštrukcii a intenzifikácii čistiarnie odpadových vôd (ČOV). Tento projekt sa realizuje vďaka podpore Environmentálneho fondu, ktorý nám poskytol dotáciu vo výške 257 251,- eur. Naša obec zabezpečuje spoluúčasť minimálne 5% z výšky dotácie, čo predstavuje sumu 12 862,55,- eur. Už teraz však vieme, že naša spoluúčasť bude omnoho vyššia vzhľadom na výsledky verejného obstarávania. Napriek tomu považujeme rekonštrukciu čistiarnie za nevyhnutnú nielen z pohľadu rozšírenia kapacity pre novo vyrastajúcu individuálnu bytovú výstavbu (IBV), ale hlavne kvôli zlepšeniu technológie čistenia odpadových vôd. Výsledky spracovania splaškových vôd budú veľkým prínosom pre ekológiu a životné prostredie.

Rekonštrukcia ČOV predstavuje zásadný krok smerom k zlepšeniu kvality vody v našom regióne. Moderné technológie čistenia umožnia efektívnejšie odstránenie znečisťujúcich látok z odpadových vôd, čo vedie k čistejšiemu a bezpečnejšiemu prostrediu. Efektívne čistenie zamedzuje prieniku škodlivých látok do podzemných vôd a vodných tokov, čím sa minimalizuje riziko kontaminácie vodných zdrojov, ktoré sú životne dôležité pre ľudí, zvieratá aj rastliny. Voda vypúšťaná späť do prírody má výrazne nižší obsah toxických látok, čím prispieva k zachovaniu zdravého ekosystému.

Sme radi, že prostredníctvom podpory Environmentálneho fondu môžeme zrealizovať tento pre nás veľmi potrebný projekt už v tomto roku a nepresúvame zodpo-

vednosť za stav splaškových vôd na budúce vedenia obce. Zrekonštruovaná čistička odpadových vôd je nielen technickou inováciou, ale aj symbolom záväzku obce k ochrane prírody a zdravého životného prostredia. Veríme, že investícia do tejto oblasti je investíciou do budúcnosti našej obce a životného prostredia, v ktorom žijeme.

A. V.

VÝSTAVBA OPTICKEJ SIETE V NAŠEJ OBCI – AKTUÁLNY STAV A BUDÚCE PLÁNY

Pred pár rokmi sme vás informovali, že vedenie obce začalo intenzívne rokovať s rôznymi poskytovateľmi internetových služieb, s cieľom priniesť do našej obce vysokorýchlostné pripojenie. Po mnohých diskusiách a prekonaní rôznych prekážok sa firme Fibris s. r. o. konečne podarilo vybaviť všetky potrebné povolenia a začiatkom tohto leta začala s inštaláciou potrebných stĺžiarov a budovaním základnej infraštruktúry optickej siete. Ako to už býva, nie všetko ide vždy podľa plánu. V niektorých častiach obce sa vyskytli technické a majetkovo-právne problémy, ktoré spomalili postup prác. Niektorí občania nesúhlasili s vedením siete cez svoje súkromné pozemky, čo prinieslo ďalšie komplikácie. Z tohto dôvodu sa v prvej fáze realizuje výstavba siete v tých častiach obce, kde sa podarilo získať všetky potrebné súhlasy a povolenia. Napriek týmto výzvam firma Fibris s. r. o. spolu s vedením obce neustále hľadá možnosti, ako priviesť optickú sieť do celej obce, aby bola k dispozícii pre každú domácnosť. Uvedomujeme si, že niektorí z vás žijú v častiach, kde sme zatiaľ len vo fáze hľadania riešení, a preto Vás prosíme o trpezlivosť. Je mnoho faktorov, ktoré ovplyvňujú realizáciu tohto projektu, a preto je dôležité nájsť také technické riešenia, ktoré budú aj nákladovo akceptovateľné, keďže výstavba optickej siete je súkromnou investíciou spoločnosti Fibris. Zároveň by sme chceli poďakovať všetkým občanom, ktorí svojím postojom a ústretovosťou prispeli k tomu, aby sa projekt mohol posunúť dopredu. Sme presvedčení, že s vašou podporou sa nám podarí dosiahnuť cieľ a zabezpečiť kvalitné internetové pripojenie pre celú obec.

A. V.

ODPADY

Na začiatku tohto roka došlo k zmene legislatívy v oblasti odpadového hospodárstva, čo viedlo k úpravám frekvencie vývozov separovaných zložiek odpadov. Ak vám vaša nádoba na odpad nestačí, máte možnosť bezplatne si prevziať vrecia na obecnom úrade. Tieto zmeny však nie sú konečné. Zákon o odpadoch je aktuálne v procese novelizácie, a už od budúceho roka nás čakajú ďalšie významné úpravy. Od polovice tohto roka sme začali postupne zavádzať dotriedňovanie komunálneho odpadu, pričom momentálne prebieha každý druhý vývoz. Od budúceho roka však bude povinné kompletne dotriedňovanie, čo so sebou prine-

sie zvýšenie nákladov. Zákon taktiež zavádza povinný zber textilu raz ročne, čo našu obec výrazne neovplyvní, pretože už teraz zbierame textil dvakrát ročne – na jar a na jeseň, otázne stále ostáva, či zákonodarcu upraví aj proces zberu t. j. typy nádob, prípadne iné povinnosti, ktoré bude obec musieť splniť. Väčšou výzvou bude implementácia poplatkov za skládkovanie a monitorovanie miery separácie odpadu. Odhadujeme, že náklady spojené s plnením nových požiadaviek budú až niekoľkonásobne vyššie ako tie súčasné. S napätím očakávame finálnu verziu zákonov a vyhlášok, ktoré budú tvoriť novú koncepciu nakladania s odpadmi na Slovensku. Tieto nové pravidlá budeme musieť premietnuť do našich všeobecne záväzných nariadení a pripraviť sa na ich implementáciu. Veríme, že aj napriek očakávaným zmenám, dokážeme spoločne zabezpečiť efektívne a udržateľné hospodárenie s odpadmi v našej obci.

POLOŽKY A SADZBY ZA ULOŽENIE ZMESOVÉHO KOMUNÁLNEHO ODPADU (20 03 01) A OBJEMNÉHO ODPADU (20 03 07) NA SKLÁDKU ODPADOV euro.t⁻¹

Tabuľka č. 1

Položka	Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu x [%]	Sadzba za príslušný rok v eurách . t ⁻¹		
		2019	2020	2021 a nasledujúce roky
1	$x \leq 10$	17	26	33
2	$10 < x \leq 20$	12	24	30
3	$20 < x \leq 30$	10	22	27
4	$30 < x \leq 40$	8	13	22
5	$40 < x \leq 50$	7	12	18
6	$50 < x \leq 60$	7	11	15
7	$x > 60$	7	8	11

Nové znenie prílohy č. 1 = POLOŽKY A SADZBY ZA ULOŽENIE ZMESOVÉHO KOMUNÁLNEHO ODPADU (20 03 01) A OBJEMNÉHO ODPADU (20 03 07) NA SKLÁDKU ODPADOV EURO.T-1

Položka	Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu x [%]	Sadzba za príslušný rok v eurách . t ⁻¹	
		2025 a nasledujúce	
1	$x \leq 10$	80	
2	$10 < x \leq 20$	78	
3	$20 < x \leq 30$	76	
4	$30 < x \leq 40$	74	
5	$40 < x \leq 50$	72	
6	$50 < x \leq 60$	70	
7	$x > 60$	68	

Tabuľka č. 2 = POLOŽKY A SADZBY ZA ULOŽENIE VÝSTUPU Z ÚPRAVY ZMESOVÉHO KOMUNÁLNEHO ODPADU NA SKLÁDKU ODPADOV

Položka	Názov položky/druh odpadu	Sadzba za príslušný rok v eurách . t ⁻¹					
		2025	2026	2027	2028	2029	2030
1	Ostatný odpad (19 12 09, 19 12 10, 19 12 12) - výstup z úpravy zmesového komunálneho odpadu spĺňajúci parameter biologickej stability ⁵⁾	7	7	17	22	26	30

SEPARÁCIA PLASTOV: PREČO JE DÔLEŽITÁ A ČO ZNAMENAJÚ JEDNOTLIVÉ OZNAČENIA?

Separácia plastov je kľúčovou súčasťou moderného odpadového hospodárstva. Správnym triedením plastov môžeme nielen znížiť objem odpadu, ktorý končí na skládkach, ale aj prispieť k recyklácii, ktorá šetrí prírodné zdroje a znižuje znečistenie životného prostredia. Plasty sú bežnou súčasťou nášho každodenného života, no ich recyklácia je zložitá, pretože existuje veľa rôznych typov plastov, z ktorých každý má svoje špecifické vlastnosti a spôsob recyklácie.

Piktogramy a ich význam

1. PET alebo PETE (Polyetyléntereftalát)

Vlastnosti: PET je ľahký, priesvitný a odolný voči vlhkosti. Často sa používa na výrobu fliaš na nápoje, potravinových obalov a textilu.

Recyklácia: Veľmi dobre recyklovateľný, často sa premieňa na vlákna, ktoré sa používajú v odevoch a kobercových materiáloch.

2. HDPE (Vysokohustotný polyetylén)

Vlastnosti: HDPE je pevný, odolný voči chemikáliám a UV žiareniu. Používa sa na výrobu fliaš na mlieko, čistiacich prostriedkov a rúrok.

Recyklácia: Taktiež dobre recyklovateľný, vyrábajú sa z neho nové nádoby, potrubia alebo obaly.

3. PVC (Polyvinylchlorid)

Vlastnosti: PVC je odolný, pružný a lacný. Používa sa na výrobu potrubí, vinylových podláh, izolácií káblov a okenných rámov.

Recyklácia: PVC je ťažko recyklovateľný, pretože pri jeho spracovaní môžu vzniknúť toxické látky. Väčšinou sa recykluje do podlahových krytín alebo plotov.

4. LDPE (Nízko-hustotný polyetylén)

Vlastnosti: LDPE je flexibilný a ľahký, často sa používa na výrobu plastových tašiek, potravinových fólií a plastových fliaš.

Recyklácia: Menej recyklovateľný, avšak používa sa pri výrobe tašiek, kontajnerov a potrubí.

5. PP (Polypropylén)

Vlastnosti: PP je pevný, odolný voči teplu a chemikáliám. Používa sa na výrobu obalov na potraviny, liečivá, textilie a automobilové komponenty.

Recyklácia: Dobrá recyklovateľnosť, PP sa často používa na výrobu automobilových dielov, textílií a opakovane použiteľných nádob.

6. PS (Polystyrén)

Vlastnosti: PS je ľahký a krehký. Používa sa na výrobu jednorazového riadu, izolačných materiálov a obalov na potraviny.

Recyklácia: Ťažko recyklovateľný, používa sa na výrobu izolačných dosiek alebo v stavebníctve.

7. Ostatné plasty (Ostatné, vrátane PLA, PC, ABS a ďalších)

Vlastnosti: Tieto plasty zahŕňajú rôzne iné typy, ako napríklad biologicky odbúrateľné plasty (PLA) alebo polykarbonát (PC). Každý z nich má rôzne vlastnosti a použitie.

Recyklácia: Závisí od konkrétneho typu plasty. Niektoré sú ťažko recyklovateľné, zatiaľ čo iné, ako PLA, sú kompostovateľné za určitých podmienok.

Správne triedenie plastov je nevyhnutné pre efektívnu recykláciu. Keď sú plasty správne roztriedené, môžu byť spracované tak, aby sa z nich vytvorili nové výrobky, čím sa znižuje potreba nových surovín. Naopak, ak sú plasty nesprávne triedené, môžu znegativovať celú dávku recyklovaného materiálu, čo môže mať za následok väčšie environmentálne škody. Každý z nás môže prispieť k ochrane životného prostredia tým, že bude venovať pozornosť označeniam na plastových výrobkoch a správne ich triediť. Tým, že sa budeme viac vzdelávať o jednotlivých typoch plastov a ich recyklácii, môžeme urobiť významný krok k udržateľnejšiemu spôsobu života.

A. V.

SOBÁŠ V JAMNÍKU

Nebýva to príliš často, ale opäť sme v Jamníku oslávili sobáš dvoch mladých ľudí. V evanjelickom a. v. kostole si „áno“ povedali 15. júna tohto roku dvaja krásni mladí ľudia **Peter Dzuriak a Kristína Baranová**. Obidvaja majú korene v našej obci. Dzuriakovci tu žijú od polovice 19. storočia a nevesta po „praslici“ pochádza zo starého rodu Trnkovcov – Mevčiakovcov, ktorí obývali našu obec už v 16. storočí. Želáme úprimne a zo srdca mladomanželom veľa šťastia, zdravia a dlhú púť spoločným životom, nech ich spája všetko dobré a zlé nech ich posilňuje. Redakcia obecných novín ďakujem mladomanželom za ich spoločnú fotografiu a súhlas na jej zverejnenie. Ostáva nám dúfať, že podobných krásnych udalostí bude v našej dedine v budúcnosti viac. A želáme „Do roka proroka!“ Samozrejme podľa možností.

AKCIE V OBCI

FAŠIANGY 2024

Muzikanti „fiškusi“ opäť dodali akcii ten správny „šmrnc“

Aj tento rok sa obec a ďalší organizátori – Urbárske pozemkové spoločenstvo Jamník a Krčma Jamník pustili do prípravy už 10. ročníka veľmi obľúbenej a úspešnej akcie Fašiangy v Jamníku, ktorá sa uskutočnila 10. februára 2024. Počas všetkých predchádzajúcich ročníkov, počnúc prvým v roku 2012 (v rokoch 2021 a 2022 sa akcia kvôli pandémie Covid 19 neuskutočnila), získali organizátori bohaté skúsenosti. Zatiaľ čo sme si na prípravu zabíjačky zavolali firmu s profesionálnym kuchárom, tento rok sa iniciatívy chytila skupina ľudí na čele s Michalom Nahálkom, Alešom Chovanom a ďalšími ochotníkmi: Michalom Vavrom, Jánom Porubiakom, Viliamom Vyšným a ďalšími. Pripravili klobásy, jaternice a aj kapustu vo vlastnej réžii a podľa vlastnej receptúry. Ako každý rok, to bola drina a predpokladalo to už plné nasadenie oveľa skôr.

Časť partie, ktorá pripravila vynikajúcu zabíjačku po vedení M. Nahálku

Organizátori nenechali nič na náhodu a na Fašiangy v Jamníku 2024 sa dobre pripravili. Od rána sa u Vyšných oproti krčme opäť piekli a rozvoniavali zlaté šišky, ktoré boli ako vždy vynikajúce. Po 10. hodine sa začali schádzať bur-

sovníci do sprievodu a objavovali sa prvé masky. Pred 11. hodinou prišli v hojnom počte aj kuruci z Vavrišova, ktorí sú každý rok neoddeliteľnou súčasťou sprievodu. Prišli aj naši muzikanti s kapelníkom Jánom Guráňom a sprievod sa mohol začať.

Aj napriek skeptickým očakávaniam sprievod ožil maskami a najmä mladých účastníkov. Po dedine už čakali obyvatelia obce pred svojimi domami a núkali sprievod rôznym občerstvením. Celý sprievod sa zabával na Aranke – cigánke (D. Spišek), ktorá zastavovala autá a vyžadovala zaplatiť „mýto“. Sprievod postupne prešiel celou dedinou s hudbou a strelbou kurucov. Unavení a darmi obťažkaní bursovníci sa vracali ku kultúrnemu domu, kde ich už čakalo publikum.

Bohatý sprievod opäť obohatili aj tí mladší

Po krátkom oddychu sme odohrali krátku scénu obecného bubeníka (P. Vítek) a Aranky – cigánky (D. Spišek) o nezbednom obecnou kapúňovi, ktorý sa premieňal na mládenca a narobil v dedine škodu. Nakoniec nám kuruci kapúňa, ktorého si opäť zahral Paťo Pavkovček, chytili a spoločne s Araňou sme ho odsúdili na uvarenie v pripravenom hrnci. Ľudia sa zabavili a najedli.

Program o 16. hodine pokračoval detským karnevalom s kultúrnym programom s profesionálnym klaunom. Aj táto časť akcie mala bohatú účasť a kultúrny dom doslova praskal vo švíkoch. Deti aj rodičia sa skvele zabavili.

Akciu sme, ako vždy, uzavreli zábavou pri reprodukovanej hudbe do nočných hodín. Ľudia sa nakoniec zišli, aj napriek tomu, že okolo 21. hodine to vyzeralo, že pre malú účasť nebude mať DJ P. Vítek pre koho hrať. Zábava sa však

Kuruci čestne vystrelili v obci niekoľkokrát, ale niektorým občanom to vadilo. Čo keby sme zrušili strelbu aj počas Silvestra? Nech je v dedine ticho, raz a navždy.

Tradičný súd s jamnickým kapúňom

krátko po 21. rozbehla a prítomní si „schuti“ zatancovali a vybláznilli sa.

Za výborný priebeh akcie musíme vysloviť vďaka všetkým účastníkom sprievodu, hlavnému kuchárovi Miškovi Nahálkovi a jeho hrdým pomocníkom. Za vynikajúce špeciality, ženám (E. Vyšnej, E. Vítkovej, M. Spišekovi a Spišekovej) za vynikajúce šišky, hudobníkom pod vedením J. Guráňa a Ľ. Patscha, Hornoliptovskému kuruckému regimentu a všetkým kurucom. Veľké ďakujeme patrí aj sponzorom celého podujatia: IVK s. r. o. L. Kokava, DDS – anténna a satelitná technika s. r. o. Jamník, Knapčok s. r. o. Beňuš a pivovaru Urpiner.

P. V.

Pečenie šišiek

Účastníci sprievodu v dolnej časti obce so svojimi hosťami

JARNÉ UPRATOVANIE A LIKVIDÁCIA ČIERNYCH SKLÁDK V NAŠEJ OBCI

Dňa 16. marca sa uskutočnilo dlho očakávané jarné upratovanie v našej obci. Napriek nepriaznivému počasiu sme zaznamenali hojnú účasť obyvateľov, ktorí sa aktívne zapojili do čistenia našej dediny a jej okolia.

V rámci tejto akcie sa podarilo vyčistiť nielen celé verejné priestranstvo, pozametať cesty a chodníky, ale aj skultivovať a upraviť rôzne zákutia našej obce. Osobitne by sme chceli poďakovať členom Dobrovoľného hasičského zboru (DHZ), ktorí sa postarali o likvidáciu početných čiernych skládok v okolí obce.

Veľké poďakovanie patrí všetkým účastníkom, ktorí pomohli s upratovaním nielen verejných priestranstiev, ale aj tým, ktorí upratali priestory pred svojimi nehnuteľnosťami. Vďaka vášmu úsiliu a snahe vyzerá po zime naša obec opäť čistá a upravená.

Na záver by sme chceli vyzdvihnúť, že každá ruka, ktorá priložila svoj diel práce, prispela k tomu, aby sme mohli všetci žiť v krajšom prostredí. Ešte raz veľké ďakujeme všetkým, ktorí sa zapojili do tohtoročného jarného upratovania!

A. V.

JAMNICKÝ KOTLÍK 2024 A STAVANIE MÁJA

Tento rok sa uskutočnil druhý ročník súťaže vo varení gulášu Jamnický kotlík. Usporiadateľmi akcie bola Krčma Jamník a Obec Jamník. Akcia bola opäť spojená so stavaním mája, a tak organizátori vybrali termín sobota 18. mája 2024.

Poctivo pripravená akcia v bola o 11. hodine v plnom prúde

Krčmár Aleš Chovan a partia ľudí okolo neho mala už pár dní pred akciou plné ruky práce. Mali už skúsenosť z predchádzajúceho, mimochodom veľmi úspešného ročníka. Nakoniec sa prihlásilo až 10 súťažných družstiev. Zápis súťažiacich sa uskutočnil o 10. hodine ráno. Tímy pomaly prichádzali na miesto pred jamnickou krčmou a vybalovali si svoje náradie. Už okolo 9. hodine takto prichádzali menšie autá či väčšie dodávky, štrngali paráky, kotlíky, ale aj prvé štamprlíky. Počasie vyšlo a súťažiaci vítali teplé slnečné lúče. Nachystané boli aj rozkladacie lavice so stolíkmi, na ktorých sa malo hodovať či piť dobre vychladené pitie. Krčmár si na tento ročník pre účastníkov pripravil „ekologickú vychytávku“ – zálohované plastové poháre s logom Krčmy Jamník. Takže odpad z plastových pohárov sa týmto odbúral. Nakoniec sa z týchto pohárov pilo aj oveľa lepšie, ako z klasických „plastákov“.

Ceny v tombole boli bohaté aj tento rok

Po všetkých prípravách nakoniec súťaž slávnostne otvoril krčmár Aleš Chovan a zástupca starostky obce PhDr. Peter Vítek. Všetky družstvá sa rozbehli a pod každým stanom začalo byť rušno. Atmosféra bola však uvoľnená a v každom stánku núkali svojich známych pohárikom dobrej pálenky či vínkom. Centrum obce sa zakrátko rozvoľalo smaženou cibuľkou a rôznymi „tajnými“ ingredienciami.

Hostia z Filištín doliny to pod májom dokonale roztočili

V dobrej nálade a s plným nasadením tímy varili počas nasledujúcich 5 hodín. Popri tom usporiadatelia pripravili sprievodné súťaže v pílení drevá, zabíjaní klinecovie či súťaž v stoličkovom tanci. Veselosť prítomných neopúšťala a zabavili sa súťažiaci aj diváci. Popri tom súťažiacie družstvá obchádzala porota na čele s profesionálnym kuchárom Pavlom Urbanom a poslancom zastupiteľstva Ing. Milanom Haluškom. Pristupovali ku zverenej úlohe veľmi zodpovedne a robili si poznámky. Aj keď bol profesionál na čele poroty v priebežnom hodnotení trochu „na prášky“ z rôznych drobných prehreškov, uznal, že nie sú profesionáli a robia to s láskou.

Partia hasičov a hostí pod postaveným májom

Nastala hodina „H“ a o 16. hodine boli vyhlásené štyri popredné tímy a ostatné boli ocenené bez poradia. Jamnický tím „Šraci“ svoje prvenstvo neobhájil a prvú priečku obsadil tím našich športovcov, ktorý podľa poroty pripravil chuťovo najlepší a najzaujímavejší guláš. Tak si putovný pohár a drobné ceny na krátko prevzali Ján Beňo, Peter Pavkovček a Ľubo Kočtúch. Po fotení a poťažkaní putovnej trofeje pohár, opatrený ďalšou stuhou, opäť uložili na výstavné miesto v krčme.

Množstvo prítomných pokračovalo v ochutnávaní súťažných gulášov, dobrého piva a ďalších nápojov. Ľudia sa opäť zišli, porozprávali a pošťásovali. Na záver sa ešte uskutočnila súťaž v pití piva. Bol to nádherný súboj v rýchlosti pitia tohto zlatého moku. Paradoxne v mužskej kategórii všetkých pokoril Dušan Majlát, ktorý bežne pivo nepije a

v ženskej kategórii pokorila účastníčky Katka Nahálková. Neostala nič dlžná ani víťazovi v mužskej kategórii a v záverečnom súboji ho porazila. No darmo, pivný nápoj vždy mal a má svojich obdivovateľov aj medzi ženami. Sláva víťazke a česť porazeným !

O 18. hodine sa svojej úlohy opäť na jednotku zhostili naši hasiči. Opäť pripravili krásny máj a za rekordne krátky čas ho aj osadili do pripravenej skruže. Všetko sa opäť dialo so sprievodom harmoniky a spevu našich susedov z Filištínskej doliny – L. Ondreja, Jakubovian a Konskej. Ej, veru sme si viacerí zanôtili. Spev a bohatá vrava pokračovala pred krčmou až do večerných hodín.

Naši športovci ako víťazi „gulášpartie“ s krčmárom A. Chovanom

Posledným bodom bohatého programu bol večerná zábava so skupinou Nova z Východnej. Zahrali kvalitne do tanca a uprostred zábavy sa o 23. hodine žrebovala aj bohatá tombola. Nakoniec, ako sa hovorí, už riedko hodiny bili, keď sa poslední rozradostení zábavníci v nedeľu ráno rozchádzali. Všetci sme si však po skončení tejto akcie mohli povedať, že ľudia sa stretli a zabavili, čo je hlavným účelom takýchto akcií. Všetci sa už tešia na tretí ročník Jamnického kotlíka v roku 2025.

MEDZINÁRODNÝ DEŇ DETÍ

Medzinárodný deň detí je sviatok detí, ktorý sa oslavuje v mnohých krajinách sveta. Medzinárodný deň detí sa zvyčajne oslavuje každoročne 1. júna. Na Slovensku sa oslavuje od roku 1952.

Myšlienka Medzinárodného dňa detí vznikla na Svetovej konferencii pre blaho detí (World Conference for

the Wellbeing of Children) v Ženeve, vo Švajčiarsku v roku 1925. Na tejto konferencii zástupcovia 54 krajín schválili deklaráciu, ktorá sa zaoberala chudobou, detskou prácou, vzdelaním a inými otázkami týkajúcimi sa detí na celom svete. Po konferencii viacero vlád zaviedlo vo svojich krajinách takýto deň, s cieľom urobiť deťom radosť a zároveň poukázať na problémy týkajúce sa detí vo svete.

Už v predvečer detského sviatku – Medzinárodného dňa detí, v piatok 31. mája, pripravili vojaci v spolupráci s Policajným zborom SR na našom futbalovom štadióne pre deti prezentáciu vojenskej a policajnej techniky. V rámci tohto predpoludnia pristál na ihrisku aj vojenský vrtuľník.

Keď sa opýtate detí, čo by chceli na MDD, väčšinou to vždy skončí pri nakupovaní nejakých darčiekov. Príležitosť pre hmotný darček je po celý rok viac než dosť. Stále však platí, že pre deti je meradlom našej lásky náš čas či naša pozornosť.

Preto aj naša obec v spolupráci s obecným športovým klubom, dobrovoľným hasičským zborom obce a dobrovoľníkom pripravila 1. júna 2024 Deň detí. Podujatie sa konalo v areáli OŠK. Pre deti sme pripravili atrakcie – skákací hrad, rôzne súťaže, pri ktorých plnení si vyskúšali svoju fyzickú zdatnosť, šikovnosť a tvorivosť. Detské tváričky skrášľovala animátorka krásnymi kresbami podľa želania. Počas zábavy mali deti aj rodičia možnosť si kúpiť cukrovú vatú, popcorn a o osvieženie sa postaral náš krčmár Aleš Chovan.

Po zdolaní súťaží si deti mali možnosť oddýchnuť pri divadelnom predstavení „Jean Favoritka“ a pochutnať si na torte.

Novinkou pre deti bola ukážka vojenskej techniky, ktorú deťom po celý čas predvádzali vojaci z vojenského útvaru Mokrad. Určite pre všetkých chlapcov (všetkých vekových kategórií) najzaujímavejšia atrakcia tohto dňa.

Akciu uzavrela, ako každý rok – pena o ktorú sa postarali naši dobrovoľní hasiči. Veríme, že aj tento rok sme

vyčarili na detských tvárach úsmev, že rodičia boli spokojní, a že aj týmto dňom sme prispeli k naplneniu poslania – MEDZINÁRODNÉHO DŇA DETÍ.

Podakovanie našim skvelým dobrovoľníkom: Alene Laučíkovej, Zdenke Ostružkovej, Eve Pozorovej, Pavlovi Vyšnému, Adke Uličnej, Ivanovi Hutkovi, Zdenke Bubelínovej, Dušane Gočovej, Tamare Vítkovej a Petrovi Laučíkovi. Za skákací hrad, maľovanie na tvár, popcorn, cukrovú vatú ďakujeme – BEST FUN s. r. o. – atrakcie Ružomberok.

M. T.

JAMNICKÉ LETO V JAMNÍKU NA SPIŠI

V sobotu 29. júna 2024 sme sa viacerí zúčastnili na podujatí Jamnické leto (9. ročník) v našej družobnej obci Jamník na Spiši. My, liptovskí Jamničania, sme sa dopravili do cieľa na viacerých osobných autách, čo v končnom dôsledku kritizovali Spišiaci a spomínali na staré časy, keď sa na záver podujatia lúčili pri autobuse s odchádzajúcimi. Prednými dverami autobusu nastupovali už rozlúčení Jamničania a zadnými dverami vystupovali tí, ktorí sa ešte cítili nerozlúčení. Takto sa veselé odprevádzanie a lúčenie vždy predĺžilo aj o hodinu.

Partia úspešných našich Jamnických gulášnikov opäť bodovala

Prvá partia Jamničianov prišla na Spiš už ráno. Bol to tím Ďurišovcov, Vlašičovcov a Pavkovčekovcov, ktorý sa opäť zúčastnil súťaže vo varení gulášu. Tímu velil Pavel Ďuriš st. ako vrchný gulášmajster.

Na pódiu starostovia obcí a pod pódiom rozpráva Pavel Pavkovček o družbe dvoch Jamníkov

Druhá partia väčšinou futbalistov a zástupcov OŠK s Vladkom Trnkom a Peťom Pavkovčekom a obce na čele so starostkou Ing. Alenou Vlčkovou a zástupcom starostky PhDr. Petrom Vítekom prišla po 13. hodine.

Už po vystúpení z auta a pri vstupe do športového areálu na čele so starostkou a Vladkom Trnkou spolu s manželkou sa zo spišského davu ozvali výkriky: „Vladko, Vladko Trnka prišiel!“ Bezprostredná reakcia, ktorá sa nemusí komentovať a hovorí za všetko.

Samozrejme, že zakrátko nás vítal aj starosta obce Ing. František Pavol a ďalší jeho kolegovia či kolegyně. Bolo to, ako keď prídete ku príbuzným na návštevu. Veď družba, ktorá začala medzi futbalistami už v roku 1966, prekonal 58 rokov a prežila niekoľko generácií. Všetci si túto družbu veľmi považujeme a dúfame, že sa dožije aj okružnejších ju-

Starostovia obidvoch obcí sa prihovoria účastníkom Jamnického leta

bileí. V snahe uctiť si priekopníkov našej družby, ktorí už nie sú medzi nami, na úvod našej návštevy sme boli spolu so zástupcami spišského Jamníka položiť vence na ich hroby.

Počasie bolo letné, horúce a štadión Spišiakov praskal vo švíkoch. Oficiálny program sa začal o 14. hodine a bol celý čas výborne moderovaný. Podujatie otvorili krátkymi prihovormi starostovia obidvoch Jamníkov a krátko potom sa začal vzájomný zápas futbalistov obidvoch družobných obcí. Tak, ako povedala aj moderátorka, bolo isté, že vyhrajú Jamničania, ale nikto nevedel ktorí. Nakoniec sa podarilo vyhrať liptovským Jamničanom. Pekný futbalový zápas sa niesol v priateľskom duchu obidvoch tímov.

Starostovia obidvoch obcí sa prihovoria účastníkom Jamnického leta

Radosť nám opäť urobili pri vyhodnotení o 17. hodine aj naši reprezentanti vo varení gulášu, opäť, už po treťkrát, získali druhé miesto v náročnej konkurencii domácich celkov. Ocenení si prevzali ceny a na pódiu si vymenili spomienkové družobné ceny aj starostovia obcí. Potom už nasledoval kultúrny program s deťmi, a folklórnymi skupinami.

Naši hostelia si nás uctili po všetkých stránkach a všetci sme odchádzali vo večerných hodinách lúčiť sa s našimi hosťami na parkovisku. Pri tom sa opäť spomínalo už legendárne lúčenie Jamničanov pri autobuse... Ďakujeme naši Jamničania a o rok u nás na oslavách 100-ročnice hasičov si Vás patrične uctíme aj my.

VOLVO RUN SLOVAKIA 2024. ŠTAFETA PLNÁ NADŠENIA OPÄŤ PREBEHLA NAŠOU OBCOU

V roku 2024 sa opäť uskutočnili preteky Volvo Run Slovakia, ktoré už tradične križujú celé Slovensko. Toto jedinečné športové podujatie z roka na rok priťahuje čoraz väčší počet účastníkov a tímov. Štafety, ktoré prechádzajú cez rôzne mestá a obce, prinášajú so sebou nielen športový zážitok, ale aj jedinečné spojenie medzi bežcami a miestnymi komunitami.

Jednou zo zastávok, kde si pretekári predávali štafetu, bola aj naša obec. Tento rok sme pre bežcov pripravili príjemné zázemie. Čakalo ich malé občerstvenie, ktoré im pomohlo doplniť energiu, a poskytli sme im aj priestory na prespanie, aby mohli nabráť nové sily na ďalšie úseky trate.

Preteky Volvo Run Slovakia sú nielen o súťažení, ale aj o budovaní komunít a vytváraní nezabudnuteľných zážitkov. Sme hrdí, že sme mohli byť súčasťou tejto významnej udalosti a prispieť k jej úspechu. Účasť v týchto pretekoch prináša nielen fyzickú výzvu, ale aj emocionálne naplnenie, ktoré zdieľajú bežci s ostatnými členmi svojich tímov a s miestnymi obyvateľmi.

Volvo Run Slovakia je viac než len športové podujatie; je to oslava vytrvalosti, priateľstva a spolupatričnosti. Veríme, že tí, ktorí sa zúčastnili, si odnášajú nielen medaily, ale aj množstvo krásnych spomienok.

A. V.

URBÁRSKE POZEMKOVÉ SPOLOČENSTVO

Členovia Urbárskeho pozemkového spoločenstva sa zúčastnili pravidelného valného zhromaždenia, ktoré sa uskutočnilo v nedeľu 26. mája 2024 v priestoroch kultúrneho domu v Jamníku. Vypočuli si správy predsedu spoločenstva, hospodára, lesného odborného hospodára a predsedu dozornej rady. Vypočuli sa aj informáciu o pokračovaní prác a postupných platbách za prenájom pozemkov v lokalite Jamnická vyhládka firmou Regionálny rozvoj Lip-tova.

Rokovanie sa nieslo v konštruktívnom duchu a prítomní členovia, ktorí mali aj splnomocnenia od tých čo nemohli prísť a vzali na vedomie správu o činnosti UPS Jamník za rok 2023, správu o finančnom hospodárení UPS Jamník za rok 2023, správu o činnosti odborného lesného hospodára za rok 2023 podľa plánu starostlivosti o les a správu dozornej rady UPS Jamník za rok 2023. Na záver schválili finančnú účtovnú uzávierku za rok 2023 spolu s návrhom na rozdelenie zisku a plán práce na rok 2024.

Po úspešnom skončení rokovania sa výbor poďakoval prítomným za účasť a pozval ich na občerstvenie gulášom z diviny, pohárom koňaku a vodičov na minerálku.

P. V.

Výstavba na Jamnickej vyhládke sa rozbehla a domy pribúdajú

ŠPORT

V rámci akcie Jamnické kultúrne leto sme 29. júna 2024 odohrali priateľský zápas proti starým pánom zo spišského Jamníka

FUTBAL

V tejto sezóne sa mužstvo dospelých umiestnilo v rámci 8. ligy na 13. mieste. V nasledujúcej sezónre bola pôvodne plánovaná reorganizácia súťaže. Na základe rozhodnutia konferencie LFZ bolo však zrušené rozhodnutie výboru LFZ o vytvorení dvoch skupín 8. ligy a bude sa pokračovať podľa pôvodného formátu. Ďalej, na základe rozhodnutia

výboru SsFZ o nezaradení FK Liptovská Teplá do krajskej súťaže SsFZ a ich následnému zaradeniu do okresnej súťaže LFZ, sa vypadávajúcim zo 7. ligy stal FK Liptovská Lúžna a následne z 8. ligy vypadol aj OŠK Jamník. Tak bude naše mužstvo po roku opäť zaradené do najnižšej súťaže.

Na konferencii Liptovského futbalového zväzu boli odovzdané ocenenia pre najlepších strelcov súťaží a v rámci

toho boli ocenení aj dvaja naši hráči. V kategórii žiakov U15 bol najlepším strelcom súťaže s 34 gólmi ocenený Tobias Juráš a v kategórii U19 s 38 gólmi ocenili Jána Halušku, ktorý strelil 15 gólov aj v mužstve dospelých.

Žiaci počas celej sezóny poctivo trénovali. Na tréningy chodilo v priemere 16 chlapcov, čo sa nakoniec odzrkadlilo aj na ich výkonoch. V tejto sezóne sa umiestnili na peknom 3. mieste.

STOLNÝ TENIS

Naši stolní tenisti dostali kvôli havarijnej situácii v telocvični na túto sezónu výnimku zo zväzu, aby mohli odohrať svoje domáce zápasy v kultúrnom dome. Popri svojich súťažiach sa v zimnej prestávke zúčastnili na pozvanie partnerského klubu MSS Prešov, turnaja o Putovný pohár Ing. Michala Kudlu. Tam svoje kvality opäť potvrdil náš najlepší hráč Pavel Beňo, ktorý našiel premožiteľa až v dramatickom finále a skončil na vynikajúcom 2. mieste. Gratulujeme a dúfame, že nás bude Pavel aj s ostatnými stolnými tenistami takto vynikajúco reprezentovať aj v budúcnosti.

OPRAVA TELOCVIČNE

V októbri minulého roku sa v telocvični na stene pod oknom objavila huba. Potom, ako sme zistili, že je to drevo-kazná huba, ktorej likvidácia je nemožná a dokáže sa ľahko prenášať, museli sme okamžite vyhlásiť havarijný stav a obmedziť pohyb v telocvični. Stolnotenisové stoly sme presťahovali do kultúrneho domu, aby sme tam mohli pokračovať v súťaži. V poškodenej telocvični nebolo možné zorganizovať ani Ples športovcov či iné akcie. Preto bolo potrebné začať so sanáciou napadnutých stien a podlahy. Stolní tenisti sa niekoľko krát stretli na brigádach pri demontáži podlahy, likvidácii starých parkiet, obkladov a pri osekávaní znečistenej omietky na stenách. Brúsenie znečistenej betónovej podlahy a vyrovnanie nivelizačnou

hmotou nám robil Michal Miartan s firmou MM – Bau s. r. o. Potom nasledovala rekonštrukcia elektroinštalácie, ktorú sponzorsky urobil Stanislav Šintaj. Opravu stien si zobrali na starosť Pavel a Ján Beňovci.

Touto cestou by sme chceli poďakovať všetkým, ktorí akoukoľvek pomocou prispeli pri uvedených prácach. Rov-

nako ďakujeme za materiálnu aj technickú pomoc, ktorú nám poskytol Ing. Tibor Fronko, Stanislav Šintaj a Ján Sochor. Do konca augusta by sme ešte chceli položiť podlahu a od septembra telocvičňu znovu otvoriť.

ÚSPECHY NAŠICH ŠPORTOVCOV

Aj v prvej polovici tohto roku sme zaznamenali viaceré individuálne športové úspechy našich občanov. Vo februári sa na Štrbskom plese uskutočnili Zimné národné hry Špeciálnych olympiád (ŠO) Slovenska, kde náš obyvateľ Denis Knapčok vybojoval dve zlaté medaile v obrovskom slalome a super G, ale aj striebornú medailu v slalome. Vďaka týmto výsledkom bol nominovaný na Zimné národné hry ŠO v rakúskom Schladmingu, kde v silnej konkurencii rakúskych, slovinských, nemeckých a maďarských lyžiarov získal 5. miesto v super G.

Už v priebehu zimnej sezóny sa pripravoval aj na svoje najdôležitejšie preteky – ME Špeciálnych olympiád v triatlone, ktoré sa už po tretíkrát konali v Šamoríne. Krátko pred ukončením prípravy sa však pri behu zranil, čím prišiel o nejakú časť prípravy. No aj napriek tejto nepríjemnosti získal bronzovú medailu.

Jeho mladší brat Andrej Knapčok sa rozhodol túto sezónu uprednostniť štúdium na vysokej školy a dať si rok pauzu od vrcholového triathlonu. V rámci udržiavania kondície sa zúčastnil akademických Majstrovstiev Slovenska v superšprinte v Bratislave, odkiaľ si odniesol bronzovú medailu. Na nedávnych pretekoch Cassovia triathlon v Košiciach pridal zlato vo svojej vekovej kategórii a druhé miesto v celkovom poradí.

Dňa 13. júla 2024 sa konal v Banskej Štiavnici historicky prvý Xterra off road triathlon, čo je najlepšia svetová séria cross triathlonu. Andrej si prvýkrát vyskúšal dlhý extrémne náročný triathlon, kde bol jedným z najmladších účastníkov. Z vody vyplával ako prvý Slovák a 4. v celkovom poradí. Na bicykli sa posunul o pár priečok nižšie, a udržiaval si miesto v prvej desiatke, až kým nedostal defekt, ktorý sa mu nepodarilo opraviť. Preteky nevzdal, s bicyklom do-

Denis Knapčok súťažil v obrovskom slalome

Andrej Knapčok na priečke víťazov v Bratislave

behol do depa a bežeckú časť dokončil. Bola to jeho prvá skúsenosť s takouto vzdialenosťou a vo svojej vekovej kategórii skončil nakoniec na 3. mieste, celkovo 31. spomedzi približne 200 účastníkov.

My sa pripájame ku gratuláciám za tieto nádherné úspechy a želáme veľa chuti a síl zdolávať našim Knapčekom ďalšie športové, ale aj civilné méty!

S. K. - P. V.

Náš spoluobčan Peter Dzuriak absolvoval preteky Spartan Honor Race na Záhorí v Malackách v sobotu 27. apríla 2024 v lokalite Vojenského technického a skúšobného ústavu Záhorie

Andrej Knapčok na priečke víťazov v Bratislave Denis Knapčok s rodičmi, ktorí ho v športovaní podporujú

JAMNICKÁ ZÁSTAVA NA VRCHOLOCH SVETA

V tejto časti nášho občasnika pravidelne informujeme o úspechoch a neutíchajúcej vášni ku zdolávaniu vrcholov našej planéty nášho občana Stanislava Mikšovského. Opäť zaviala vlajka s našim obecným erbom na jednom z vrcholov našej planéty. Tentoraz to bol vrchol Kilimandžára na území africkej Tanzánie. Je to ľadom pokrytý horský masív,

Vrchol pohoria a vlajka nášho Jamníka dobila ďalší vrchol

tvorený troma starovulkánmi: Kibo, Mawenzi a Shira. Masajský názov hory je Oldoinyo Oibor – Biela hora, svahilské pomenovanie je Kilima Njaro – svietiaci hora. Je jedným z vrcholov v sústave Seven Summits aj Volcanic Seven Summits. Kilimandžáro je zároveň najvyššie miesto na Zemi, kde je dostupný GSM signál.

O výstupe nás informoval S. Mikšovský: „Darilo sa nám to zvládnuť, boli aj horšie chvíľky, ale výborná partia zabrala, obrátili sme naruby všetky štatistiky a všetci desiaty sme cestou na Marangu route v priebehu troch dní dňa 4. marca 2024 vystúpili na vrchol Kilimandžára. Počas výstupu sme prešli od dažďového pralesa, kde je vlhkosť až 90 %, cez vresovisko, pripomínajúce naše Tatry, vysokohorskú vyprahnutú púšť, až po arktickú oblasť s mínusovými teplotami až -30 °C na vrchole. Dostalo zabráť telo aj hlava. Týmto zároveň ďakujem manželke Zuzke, dcére Saške, ale aj celej rodine, že majú pochopenie pre moju záľubu.“

Na tento vrchol umiestnil S. Mikšovský opäť aj vlajku s erbom našej obce. Zároveň sme sa opýtali, čo ďalej? Keďže najvyššie sopky na piatich kontinentoch už S. Mikšovského pustili na svoj vrchol, obrátil svoje snaženie inde, ale o výstupe na Elbrus nabudúce.

Ďakujem nášmu občanovi Stanislavovi Mikšovskému za snahu prezentovať našu obec, želáme mu ďalšie úspechy, ktoré budeme sledovať a jeho rodine veľa odhodlania a trpezlivosti.

P. V.

DOBROVOĽNÝ HASIČSKÝ ZBOR

Územná organizácia Dobrovoľnej požiarna ochrany SR dňa 9. marca 2024 pozvala členov DHZ, DHZo, starostov a primátorov obcí na spoločné stretnutie na mestskom úrade v liptovskom Mikuláši. Sobotňajší deň sa niesol v duchu školení veliteľov a funkcionárov, zameraných na legislatívu zboru a obce v oblasti ochrany pred požiarimi. Po odbornej časti sa vyhodnotila činnosť dobrovoľných hasičských zborov v okrese Liptovský Mikuláš za rok 2023 a odovzdali sa ocenenia.

Hasiči v Jamníku sa opäť zapojili do všetkých akcií, ktoré sa v obci uskutočnili. Zúčastnili sa v fašiangovom sprievode, pripravili, doviezli a zasadili máj v strede obce, pripravili pekný program a atrakcie pre deti v rámci Medzinárodného dňa detí. Zúčastnili sa aj rôznych akcií mimo územia obce, akou bola aj akcia súťaže Svätý Florián, ktorá sa uskutočnila 4. mája v Liptovskom Hrádku.

Vladimír Kováč, ako starší hasič na MDD na futbalovom ihrisku

Pavel Ďuriš ml., ako starší hasič usmerňuje súťažiacich

Paťo Pavkovček na súťaži v L. Hrádku

Hasiči so svojou technikou pomohli aj pri oprave poruchy na obecnej kanalizácii

Hasiči Vladimír Kováč a Pavel Vyšný sa venujú deťom pri obsluhu techniky

V roku 2025 oslávime 100 rokov DHZ

V nasledujúcom roku 2025 oslavia naši dobrovoľní hasiči 100 rokov svojej činnosti. Dobrovoľný hasičský zbor v Jamníku bol založený na ustanovujúcom zhromaždení v priestoroch obecného úradu dňa 5. decembra 1925. Iniciátorom zhromaždenia bol vtedajší obvodný notár v Liptovskom Petre – Elemír Reiskup. Do výboru boli na slávnostnom zhromaždení zvolení Jamníci: Gustáv Čajka, veliteľ, Peter Krajčúška, námestník, Ján Hušták, tajomník, Michal Porubiak, pokladník, Ján Vyšný, gazda a Jozef Paukovček, strojník. Na zhromaždení boli prijaté aj prvé stanovy zboru zaslané Ministerstvu s plnou mocou pre správu Slovenska v Bratislave na schválenie. Zakladajúcimi členmi zboru boli: Miloš Sochor, Ján Kováč, Michal Jozefček, Michal Tabak, Milan Krajčúška, Ján Uličný, Ján Vlček, Peter Hušták, Ján Tomčík, Jozef Pavkovček, Peter Trnka, Ján Chudý st., Michal Ďuriš, Jozef Kitta, Adam Sochor, Emil Gejdoš, Michal Ivaniš, Peter Kostovič, Miloš Dzuriak, Adam Haluška, Michal Porubiak, Alexander Lauf, Michal Matejček, Peter Krajčúška, Ján Chudý ml., Ján Hušták, Ján Slabej, Ján Jozefček a Ján Vyšný. Už 30. januára 1926 bolo zostavené prvé hasičské družstvo s počtom 15 mužov.

V zápisnici z druhého zhromaždenia zboru sa uvádza len jedna staršia ručná striekačka, ktorá bola obcou zakúpená niekedy v rokoch po „veľkom požiari“. Preto si zbor objednal od firmy Smekal v Martine 60 metrov hadíc, 2 metre savíc, šnúry, 20 prílb, 20 opaskov a 20 sekier za 6 604, 50 korún. Od Okresného úradu v Liptovskom Hrádku bola zboru na tento nákup pridelená podpora vo výške 1 200 korún. Zvyšok bol uhradený z obecného rozpočtu a členských príspevkov. Činní členovia platili členský príspevok 2 koruny na rok a nečinní 10 korún. V tomto období mal zbor 20 činných členov a ostatní muži z obce vo veku 18-42 rokov boli vedení ako nečinní. Za nedostavenie sa na zborovú službu bola pokuta 5 korún, za dva takéto priestupky bola pokuta 10 korún a za tri bol člen vylúčený zo zboru.

Paradoxom však ostáva, že organizovaní hasiči pracovali v Jamníku už oveľa skôr, pred 132 rokmi. Podľa výka-

Dobrovoľní hasiči z Jamníka na fotografii asi z roku 1928 spolu s učiteľom Jánom Devečkom

zu hasičských spolkov z roku 1912, ktorý sa zachoval v písomnostiach bývalého Slúžnovského úradu v Liptovskom Hrádku, obecný hasičský zbor v Jamníku (dobovo sa tieto združenia volali obecné ohňo-ochranné hasičské spolky) sa vytvoril už v roku 1892 a v roku 1912 mal k dispozícii jednu striekačku. Spolok však zrejme nevyvíjal žiadnu činnosť, pretože v spomínanom výkaze je počet aktívnych členov uvedený s otáznikom. Spolok tak zrejme svoju aktivitu vykazoval len formálne. Aj z tohto dôvodu, sa 7 rokov po prevrate v roku 1918, utvoril dobrovoľný hasičský zbor podľa novej legislatívy.....

Na stránkach nášho časopisu sme sa už viackrát venovali dejinám hasičov. Boli vždy neoddeliteľnou súčasťou obecného života, a aj preto požívali hasiči v každej obci patričný rešpekt a vážnosť. Nie je tomu inak ani dnes. Obec podporuje činnosť hasičov a na druhej strane je tu vždy ich ochota a zánietenie pomôcť obci. Vidíme to pri každej obecnej akcii, ale najmä pri riešení drobných technických problémov v obci. Aj preto je dôležité neustále sa venovať mládeži, aby našli svojich nástupcov a obec a samotní občania podporu pri živelných pohromách, ktoré čoraz viac sužujú našu súčasnosť.

Práve v budúcom roku budeme spoločne oslavovať 100-ročnicu našich hasičov. Obec aj samotní hasiči si chcú, rovnako ako v roku 2021 naši športovci, dôstojne oslaviť svoju storočnicu a pripomenúť si dôstojne toto nádherné okružie jubileum. Preto vyzývame všetkých Jamničanov, aby dôkladne prezreli svoje škatule a albumy s fotografiami a doniesli na úrad či poslali emailom priamo naskenované fotografie s našimi hasičmi. Samozrejme by bolo dobré aj s popisom, kto sa na fotografiách nachádza. V prípade, že donesiete fotografie na obecný úrad, pracovníčky ich naskenujú a okamžite Vám ich samozrejme vrátia. Nenechajme sa prosím zahanbiť, aby aj kniha o 100-ročnici hasičov v Jamníku bola tak vysoko hodnotená aj v odborných kruhoch, ako publikácia ku 100-ročnici športu v Jamníku. Redakčný tím, poverený prípravou publikácie Vám všetkým vopred ďakuje!

P. V.

Niektorí členovia zboru v polovici 30. rokov 20. storočia

Súčasnosc' z pohľadu minulosti

V obchode v Jamníku ešte v priestoroch Domu Potravného družstva

V dome rodiny Laufovcov prevádzkovalo družstvo JEDNOTA obchod až do tohto roku

Pohľad na hlavnú obecnú ulicu v 60. rokoch 20. storočia

V byte pre učiteľa dlhé roky bolo a opäť je sídlo obecnej knižnice, ale aj dnes aj obecného archívu

Hydinová farma v miestach, kde dnes vyrastajú domy na Jamnickej vyhlíadke

Stavba čističky odpadových vôd v 90. rokoch 20. storočia

O hrádku Vezverys a kostole svätého Jána

Počúvajte milí, drahí,
ja rozpoviem Vám príbeh starý.
Už nikto nepamätá si tie mená,
pre ktoré zem naša bola zasľúbená.
I pomenovali ju Liptovom,
lebo ľúbili ju a ctili,
a to nielen slovom.
Prečo práve Liptovom menovať ju začali?
Lebo ľubiť Boh ich učil
a oni tak aj zem svoju nazvali.
A jeden z múdrych mužov po čase riekol:
„Och Liptov starý,
chceme tu všetci spolu žiť,
veď Teba nemožno neľubiť!“
Práve tento starý muž
na mňa vo sne prehovoril
a tento dávný dej
mi prorockým hlasom vyjavil:
„Udialo sa to už veľmi dávno
a ľudia si príbeh rôzne upravili,
ale ja ho rozpoviem tak,
ako ho mne starí kmeti vyjavili.“

Veľká časť Liptova v dávných časoch patrila trom bratom, ktorí sa hrdinskými činmi po kráľovom boku vyznamenali a ten ich týmto územím obdaril. A nebolo to územie prázdne, žili tu popri sebe v mieri potomkovia rôznych starých kmeňov a rodín. Bývalí kráľovskí rytieri sa na obdarovanom území usadili a veľmi rýchlo sa tu udomácnili.

Dvaja z nich Buča a Polko sa usadili na východe darovaného územia a venovali sa hľadaním drahých kovov. Zakrátko však, unavení búrlivým životom, zomreli a nezanechali žiadnych potomkov. Správu celého územia tak prevzal najmladší z bratov, ktorého volali Hák. Usadil sa v starom hradisku na západnom okraji darovaného územia. Spoločnosť mu už od príchodu robil igric zvaný Domen. Bol to veľmi bystrý človek, ktorý vety do veršov na počkanie spájal. Vrcholom jeho umenia boli krásne balady, ktoré spriadal a spieval ich so sprievodom lutny. Bol zároveň aj akýmsi šašom svojho pána a stal sa vyhľadávaným spoločníkom rôznych slávností, hostín a poľovačiek. Tak spolu so svojim pánom Hákom navštevovali okolité hrádky, ale nie raz sa zatúlali aj do okolitých dedín, kde ich ľudia radi privítali.

Na jednej z takýchto potuliek sa v malebnej liptovskej dedinke zvanej Jamník igric Domen zapozeral do krásneho mladého dievčaťa, ktoré volali Vesna. Ohúrila ho svojou krásou, ale aj pokorou a dôvtipom. Nebol už mládencom, ale ako sa hovorí, mužom v najlepších rokoch a jeho dušu prítomnosť mladej Vesny omladzovala. Miloval jej bezstarostný smiech a čistotu dievčenskej duše. Čoraz častejšie vyhľadával jej prítomnosť. Nakoniec sa medzi nimi rozhorela láska, ktorú si obidvaja užívali a spoločne zabúdali na bežné strasti. Domen bol dobrý kresťan a časom sa snažil svoju lásku spečatiť aj pred Bohom. Tak požiadal Vesninho otca, miestneho richtára s menom Preslav, o jej ruku. Bol to už starší skúsený človek a priazeň Domena si veľmi považoval. Navyše videl, že ich vzájomná láska im naplňuje srdcia. Tak privolil a keďže proti tomuto zväzku nič nenamietal ani spoločný zemepán ženicha aj nevesty – ctihodný pán Hák, zakrátko bola svadba.

Slávnostný kresťanský obrad sa uskutočnil v malom kostolíku, zasvätenom ku cti svätého Mikuláša, ktorý dal pred časom postaviť neďaleko od svojho sídla samotný Hák. A ako dobrý zemepán, ale aj priateľ, bol ku mladému páru veľmi štedrý. Domena si obľúbil ako vlastného syna, aj keď sa povrávalo, že niekde v kráľovských službách bol aj jeho jediný syn Vavrínek. Nikdy však do Liptova nezavítal, a tak sa na neho zabudlo.

Svadobným darom pre Domena s Vesnou sa tak stal malý opustený hrádok, zvaný Vezverys spolu s okolitým územím. Hák túto novinu oznámil mladomanželom ešte počas svadobnej hostiny a ako jedinú podmienku svojho daru zaprisahal Domena, aby na darovanom území postavil podobný kostolík, ako sa to podarilo jemu. Domen bol zbožným kresťanom a ochotne prisľúbil pánove želanie splniť.

Prešiel istý čas a obdarovanému Domenovi sa podarilo opraviť drevený hrádok zvaný Vezverys aj s pomocou ľudí, ktorí žili v jeho podhradí. Bol dobrým a spravodlivým pánom. Dedina v podhradí aj jeho pričinením prekvitala. Prekvitalo aj jeho manželstvo, keď mu krásna Vesna porodila dve nádherné dcéry. Domen si však uvedomoval, že nesplnil podmienku Hákovho daru a doposiaľ nepostavil kostol v dedine. Nebolo to úplne jednoduché dodržať tento prisľub, pretože Domen nechcel postaviť svätostánok z dreveného materiálu. Snažil sa zabezpečiť dostatok kameňa z okolia, aby stavba nakoniec potvrdila, že bol hodný tohto daru.

No čas bol neúprosný a starý Hák sa už dodržania Domenovho sľubu nedožil. Jeden zimný večer, svojim bezmála storočným vekom, unavený zaspal a ráno sa už nezbudil. Trúchlili jeho poddaní, žiaľil aj samotný Domen aj so svojimi ľuďmi. Po smutnom pohrebnom obrade, keď telo zosnulého Háka uložili do krypty kostolíka sv. Mikuláša, začali sa vynárať pochybnosti, čo bude s veľkým majetkom, domíniom Háka v Liptove. Kto ho prevezme a hlavne, čo bude s Domenovými nárokmi na Vezverys? Ľudia počuli o

Hákovom synovi Vavřincovi, nikto však nepredpokladal, že sa bude o otcov majetok usilovať, keď počas otcovho života tieto kraje ani raz nenavštívil.

Ako áno, ako nie, samotný kráľ sa dozvedel, že územie, ktoré hraničilo s územím rodiaceho sa Poľského kráľovstva, je po úmrtí verného kráľovho služobníka Háka bez zemepána. Priamo na kráľovskom dvore sa objavili niektorí liptovskí zemepáni na čele s krvilačným Havranom, ktorí usilovali, aby panovník uznal Hákovu územie za odúmrté, pretože zemanovia prehlásili, že nemali potomkov. Vzápätí snovali plány, ako by toto veľké doménium mohli získať sami.

Hákov syn Vavrínek bol však jeden z členov kráľovej družiny a dozvedel sa o vyslancoch z Liptova, a s tým aj o smrti svojho otca. Necítil žiaľ, lebo ho videl len niekoľkokrát v živote. Rodina Vavrinčovej matky si nepriala, aby sa stretával s otcom nízkeho, len rytierskeho pôvodu. Tak Vavrínek vyrástol na kráľovskom dvore, ako jeden z družinníkov kráľa. Dokonca v jednej z bitiek proti Tatárom zachránil život samotnému kráľovi. Zatúžil však na starosť po voľnejšom živote a prihlásil sa ku majetku ako jediný dedič. Preukázal sa aj listinami, ktoré dokazovali jeho príbuzenský vzťah s nebohým Hákom. Keďže úspešne preukázal nárok na územie v Liptove, kráľ mu vlastníctvo doménia potvrdil listinou a poveril povelaných, aby ho na darované územie uviedli a nanovo vytýčili hranice celého územia.

Tak neprešiel ani rok a poddaní v sídle nebohého Háka v Liptove víтали nového zemepána Vavrinca s jeho družinou. Medzi vítajúcimi bol aj igric Domen so svojou manželkou a dvoma dcérami. Aj keď sa na prvý pohľad zdalo, že prvé stretnutie Vavrinca s Domenom naznačovalo pokračovanie dobrých vzťahov, ktoré panovali medzi igricom a jeho bývalým zemepánom Hákom, nakoniec sa veci začali uberať úplne iným smerom.

Ako sa hovorí, že láska je vrtkavá, aj tentokrát tento mocný cit zapríčinil rozvrat v dušiach, vzťahoch a nakoniec aj v majetku. Igrica Domena už v tom čase trápili rôzne telesné neduhy a prestával vidieť aj počuť. Aj keď jeho mladá žena Vesna statočne stála po jeho boku, ich vzájomná láska sa dávno vytratila. V tomto období však prišiel do Liptova,

Pohľad na obec Svätý (Liptovský) Ján s kostolom sv. Jána Krstiteľa a kopcom, kde stál údajne Vezverys. Archeológovia však zatiaľ jeho existenciu nepotvrdili. Azda preto, že sa prepadol?

Štylizovaná podoba
Bohumíra

ako blesk z jasného neba, zemepán Vavrínek. Bol možno len o desiatku liet mladší od Domena, ale bol to urastený bojovník telom aj dušou, s plamienkom v oku. Aj keď si to Vesna nechcela priznať, od začiatku medzi nimi preletela iskra. Časť priateľské návštevy Vavrínca na Domenovom hrádku sa opakovali pod rôznymi zámienkami. Keďže samotný hradný pán bol už skoro úplne slepý a slabo počul, tak sa z Vavrínca a Vesny stali milenci,

skrývajúci sa v rôznych zákutiach hrádku. Domen cítil zradu svojej milovanej a vedel, že v boji o jej srdce už dávno prehral. Cítil sa opustený a zradený. Svoj žiaľ často utápal vo víne a pod hradným opevnením bolo často počuť jeho truchlivý spev so sprievodom lutny. Vesna sa čoraz viac zdržovala vo Vavríncomvom sídle, niekdajšom Hákovom hrádku. A odchádzali tam s ňou aj dcéry, ktoré si našli vo Vavríncovej družine svoje lásky.

Zúfalý Domen čoraz viac prepadal žiaľu a jedinou útechou mu bola stavba kostola, ktorý prisľúbil ešte nebohému Hákov. Bol najkrajší z podobných kostolov Liptova a ako jeden z mála mal aj vlastnú murovanú vežu. Kostol dal postaviť k úcte svätého Jána Krstiteľa, ale jeho vysviacky sa už nedožil.

Počas jednej z letných búrok sa opojený vínom opäť vybral zatrúchliť si spevom pod hradným opevnením, keď udel blesk v jeho tesnej blízkosti a zapálil časť dreveného opevnenia. Domen ako zmyslov zbavený pri pohľade

na šľahajúce plamene zvolal: „Prepadnite sa hradby sídla môjho, ako prepadol sa môj život, moje šťastie. Nech sú prekliati Tí, čo tento žiaľ spôsobili!“ Vtom sa otvorila zem pod hrádkom a horiace ruiny sa aj s jeho pánom Domenom prepadli do útrob vrchu. Na povrchu sa ešte dlho vznášal dym, ale po hrádku, ani zemepánovi tam neostala ani stopa.

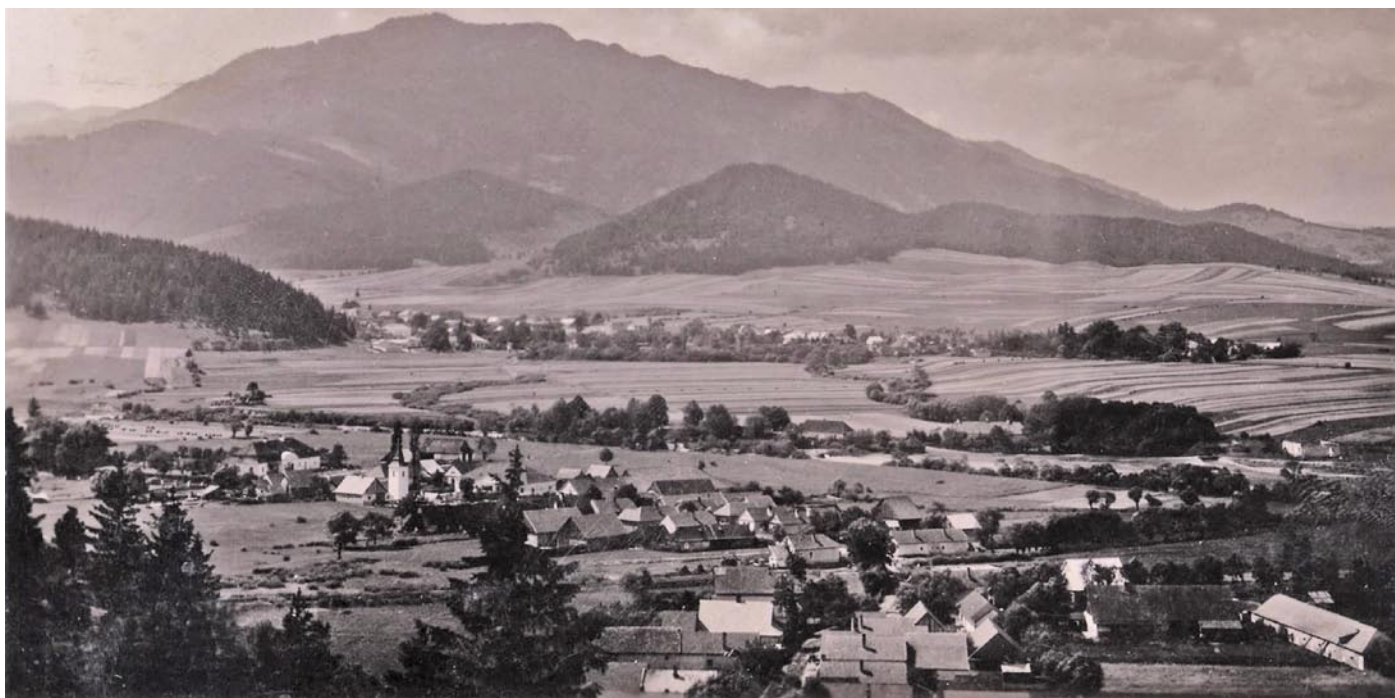
Ľudia z podhradí si často rozprávali príhody, ako za jasných nocí, práve na sv. Jána počuť z útrob hory plač bývalého hradného pána, ktorý dodnes čaká na vyslobodenie čistou dievčenskou dušou a úprimne prejavenu láskou.

A čo sa stalo s tými, ktorých Domen prekliat? Po jeho zmiznutí sa Vesna čoskoro vydala za Vavrínca a povila mu dvojčičky, ktoré pomenovali – Bohumír a Serafín. Ich šťastie však netrvalo dlho a kľatba sa predsa naplnila. Stalo sa tak presne po 12-tich rokoch od skazy hrádku Vezverys, keď sa Vavrínek aj s Vesnou ponáhľali na vysviacku zvona do kostola svätého Jána Krstiteľa. Dlhotrvajúce dažde podmyli most cez Váh a keď voz prechádzal cez most ponad rozbúrenú rieku, jeho drevená konštrukcia sa zrútila a manželov odplavil Váh nevedno kam. Ich telá sa nikdy nenašli. Synov Bohumíra a Serafína nakoniec dobre vychovali ich nevlastné sestry. Kráľ im potvrdil vlastníctvo starého Hákovho domínia a oni na ňom položili základ najmocnejším piatim liptovským rodom: Sentivániovcom, Smrečániovcom, Bánovcom, Pongráčovcom a Potornajovcom.

P. V.

Pečať synov Bohumíra,
ktorá sa našla v polovici 19.
storočia pri oraní poľa
v okolí L. Jána

Jamničan, obecné noviny, 1/2024, vydáva Obec Jamník, sídlo vyd.: Jamník 192, 033 01 Liptovský Hrádok, IČO vyd.: 00 315 290, dátum vydania: december 2023, občasník, ISSN 2644-4887, ev. č.: EV 5769/19, redakčná rada: PhDr. P. Vítek, Ing. A. Vlčková, Pet. Pavkovček, Ing. M. Haluška, Ing. R. Uličný, Pav. Pavkovček. Foto: Peter Matejček, Ing. Alena Vlčková, PhDr. Peter Vítek, Pavol Pavkovček, Peter Pavkovček, Eva Pozorová a Miroslav Vlček.